

I-GİRİŞ

Teftiş Kurulu Başkanlığının 07.06.2006 tarih ve TKB/1291 sayılı talimatları ile 07.06.2006 tarih ve TKB/666-1278 sayılı Bakan Onayı gereğinin yerine getirilmesi görevi Müfettişliğimize verilmiştir.

II-KONU

Ülkemizin biyolojik varlıklarının turizm ve tanıtımda kullanılabilmesi, uluslararası standartlardaki botanik bahçeleri ve doğa tarihi müzelerinin bir proje olarak sunulabilmesi amacıyla İsviçre'deki botanik bahçeleri ve doğa tarihi müzelerinde yapılan inceleme.

III-İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

A-İSVİÇRE FLORASI

İsviçre, yaklaşık 41.000 kilometrekare yüzölçümüyle Avrupa'nın % 0.4'ü (Binde 4'ü) kadar bir alana sahip olmasına rağmen, 3000 tür bitkisiyle tüm Avrupa bitki türlerinin % 20'sine evsahipliği yapmaktadır. Ancak anavatanı İsviçre olan endemik bitki sayısı yok denecek kadar azdır. İsviçre'nin 1 adet endemik bitki türü bulunmakta olup bu bitkinin adı Grengiols Lalesi (*Tulipa grengiolensis*) dir.Bu bitki Walais Kantonu'nun Grengiols Kasabası dolaylarında yetişen lokal bir tür olup bilimsel ismini de bu kasabadan almıştır. İsviçre, yaklaşık Konya ilimiz büyüklüğünde olmasına rağmen zengin bitki kaynaklarına sahip olması dolayısıyla bu konuda kitaplar kaleme alınmıştır. En önemli kitap "Flora Helvetica" (İsviçre Florası) adındaki kitaptır. Bu kitapta İsviçre'de yetişen bütün doğal bitkiler resimleriyle ve yetiştikleri bölgeler itibarıyla tanıtılmaktadır. İsviçre'de yetişen 3000 bitki türünün tanıtıldığı söz konusu kitapta bitkilerin tehlike dereceleri (Tehlikede, Çok Tehlikede, İzine Rastlanmayan) de belirtilerek bilimsel sınıflandırmaları yapılmıştır. İsviçre Florası kitabından daha önceki yıllarda yayımlanan ve 2000 bitki türünün resimli tanıtımlarına yer verilen Bern Kantonu Florası' da önemli bir başvuru kaynağıdır. İsviçre'de yetişmekte olan 73 orkide türünün resimleriyle birlikte tanıtıldığı İsviçre'nin Orkideleri kitabı da bu ülkede ilgi çeken orkide türleri hakkında kaleme alınmıştır. Sadece İsviçre Florası kitabı değil, Türkiye Orkideleri (*Die Orchideen der Türkei*) ile Türkiye Kelebekleri (*Die Tagfalter der Türkei*) isimli kitapların da Almanca olarak basılmış olması, bu suretle ülkemizin nadir ve endemik orkide ve kelebekleri ile ilgili kaynaklara Almanlar tarafından Türk halkından daha kolay erişilebilmesi de dikkat çeken konulardandır. İsviçre'deki kitabevlerinde botanik konusunda ayrı reyonların olduğu, bu reyonlarda İsviçre ve diğer ülkelerle ilgili botanik konularında onlarca kitabın bulunduğu dikkate alındığında ülkemizde botanik alanına ve turizmine olan ilginin gelişmesinde en büyük eksikliklerden birinin bu zenginlikleri ülkemiz insanına ve yabancı turistlere tanıtan Türkçe kaynak yetersizliği olduğu görülmektedir. Bakanlığımızın öncülüğü ve işbirliğinde basılacak kitapların ülkemizde varolan doğa ve botanik turizmi potansiyelini harekete geçirecek bir çalışma olacağı düşünülmektedir.

Hediyelik eşya sektöründe İsviçre'nin doğal bitkilerinin dikkat çekici bir şekilde kullanıldığı tespit edilmiştir. Özellikle Türkçesi Aslanpençesi, Latincesi ise *Leontopodium alpinum* olan, Almanca Edelweiss (Türkçe anlamı Asilbeyaz) veya

